

εάνου, Διονυσίου πατριάρχου, Ματθαίου Αεβάρη, Γεωργίου Κορινθίου, Λασκάρεως κλπ.

Ο Αγιταρχος διεσύρθη πικρῶς, δι' ἀγνωστον ἡμῖν αἴτιον, παρὰ Θωμᾶ Ἐλεαθοῦλκου.

Ἐλεαθοῦλκος.

Θωμᾶς Ἐλεαθοῦλκος, ὁ Νοταράς, ἐγεννήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς Ι. ἔκατοντα επτηρίδος ἐν Κορώνῃ τῆς Πελοποννήσου. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Νικόλαος τὸ πρὶν καλούμενος, μετὰ τὴν ἐν 1500 ἄλωσιν τῆς πατρίδος του αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀπῆγθη μετ' ἄλλων εἰς Βέρβοιαν τῆς Μακεδονίας, καὶ τὸν μοναχικὸν βίον ἀσπασθεὶς μετωνομάσθη Νεῖλος. Ὁ αἱρέτης του Θωμᾶς ὅμοιως τῷ μοναχικὸν ὑπενδυθεὶς τριβῶνιν μετεκλήθη Θεοφάνης. Ἐχρημάτισεν ἱεροκήρυξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ περίφημος διδάσκαλος. Περὶ αὐτοῦ Δωρόθεος ὁ Μονεμβασίας διεσώσατο ἡμῖν τὰ ἔζης. « Τότε (ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Διονυσίου 1543-51) ἦτον καὶ ὁ πολὺς καὶ μέγας ἀνθρωπος ὁ κύριος Θεοφάνης, .. μέγας ῥήτωρ, καὶ ἐκαθέζετο εἰς τὴν Χρυσοπηγὴν, καὶ ἐδίδασκε καθ' ἑκάστην κυριακὴν τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔγγαλε μαθητὰς πολλοὺς καὶ θαυμαστούς, Θεωνάν τὸν Θεσσαλονίκης, Ἀρσένιον Τορνύβου, Δαμασκηνὸν τὸν Ναυπάκτου καὶ Ἀρτης, Μεθόδιον τὸν Μελενίκου, Ιερόθεον τὸν Μονεμβασίας· ἦτον καὶ ὁ Σίληεστρος Ἀλεξανδρείας, καὶ ὁ Κυζίκου Ἰωάνναφ, καὶ Λακεδαιμονίας Δωρόθεος, καὶ ἄλλοι πολλοί⁽¹⁾. Ὁ Θεωνᾶς, ὁ Ἀρσένιος, ὁ Δαμασκηνός, ὁ Μεθόδιος, ὁ Ιερόθεος ἦσαν πολλὰ καλοὶ, λόγιοι, καὶ προκομμένοι· οἱ δὲ ἄλλοι, καὶ μάλιστα ὁ Ἀλεξανδρείας, ἐνάρετοι καὶ νηστευταί, καὶ πολλὰ καλογερικοί· τότε γοῦν ἔπεσαν οἱ ἀρχοντες μὲν τὸν κύριο Θεοφάνην καὶ ἔγινε πάλιν Σύνοδος... τότε γοῦν ἡ Σύνοδος τῶν ἀρχιερέων εἶπαν, ὅτι ἀς εἶναι συγχωρημένος ὁ κύριος Διονύσιος διὰ τὸ γράμμα ὃπου ἔκαμε, καὶ τοῦ κύριος Θεοφάνη εἶπαν πλέον νὰ μὴ λαλῇ καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ Ἀγιον ὄρος, εἰς τῶν Ἰβήρων τὴν Μονὴν, ὅτι ἔκει ἦτον κουρεμένος, καὶ ἔκει ἀφῆκε καὶ τὰ βιβλία του· καὶ μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Βέρβοιαν, καὶ ἔκει ἔκοψεν, καὶ ἔθαψεν τὸν οἱ Βερρόιωται ἐντίμως, διότι καὶ ὁ κύριος Θεοφάνης Βερρόιωτης ἦτον ἐκ μητρός⁽²⁾ ».

Ἐγραψεν ὁ Θεοφάνης—Διαίρεσιν μετὰ συλλογισμῶν κατὰ τὴν θεοπαρέδο-

(1) Θεοδόσιος Συγομαλάς γράψων πρὸς Κρούσιον λέγει: « Εἰσι Θεοφάνους μαθῆται ἵερομόναχοι καὶ μοναχοὶ 30 ».

(2) Δωρόθεου Χρονογράφος σελ. 441—2 (ἐκδ. 1681).